

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Факультет фізичного виховання

Кафедра фізичної терапії, фізичного виховання та біології

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЗІОЛОГІЯ ЛЮДИНИ І ТВАРИН**

**підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)
спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
(шифр і назва спеціальності)
за освітньо-професійною програмою
Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
(назва програми)
мова навчання українська**

Слов'янськ – 2022 р.

Курільченко І.Ю., кандидат біологічних наук, доцент кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології ДВНЗ «ДДПУ».

Рецензенти:

Дичко В.В. – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології ДВНЗ «ДДПУ».

Яковенко В.Г. кандидат медичних наук ст. викладач кафедри медико-біологічних основ, охорони життя та цивільного захисту ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології

Протокол № 8 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри

Дичко В.В.

(ПІБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«27» червня 2022 р.

протокол № 9

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ФІЗІОЛОГІЯ ЛЮДИНИ І ТВАРИН

Кількість кредитів	7 кредитів ECTS, 210 годин, з яких 96 год. становить контактна робота з викладачем (42 год. лекцій; 54 год. практичних занять), 114 год. – самостійна робота
Рік підготовки, семестр	II-й рік підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 3 та 4 семестри.
Компонент освітньої програми	обов'язковий компонент освітньо-професійної програми
Викладач	Курільченко Ірина Юріївна, <i>доцент</i> кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології, <i>кандидат біологічних наук</i> ,
Контактна інформація	irina82203@gmail.com
Консультації	Консультації проводиться кожен вівторок з 14.30 до 15.30. У разі неможливості відвідування консультацій можна з'ясувати поточні питання на сторінці дистанційного навчання в розділі «Консультації» (залишити повідомлення http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=1973 або на електронну скриньку irina82203@gmail.com надіслати лист із зазначенням назви навчальної дисципліни.
Анотація навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Фізіологія людини і тварин» є обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Навчальна дисципліна є професійно спрямованою та займає важливе місце в загальному плані підготовки майбутніх вчителів. <u>Предметом вивчення</u> - навчальної дисципліни є вивчення механізму функціонування різних органів та систем організму людини і тварин, їх зв'язок між собою, регуляція і пристосування до зовнішнього середовища, походження і становлення в процесі еволюції і індивідуального розвитку особини.
	Мета вивчення навчальної дисципліни «Фізіологія людини і тварин» полягає в засвоєнні теоретичних знань і набутті практичних умінь, оволодіння теоретичними основами при вивченні фізіологічних функцій та станів людини і тварин в умовах відносного спокою, при м'язовій діяльності; сформулювати уявлення про сучасний стан розвитку фізіології людини, розглянути як загальні принципи функціонування живого організму так і особливості функціонування окремих його структурно-функціональних одиниць, показати особливості взаємодії органів та систем в залежності від змін ендогенного чи екзогенного середовища,

**Опис навчальної
дисципліни**

ознайомитись із сучасними методами дослідження фізіологічних функцій, формування у студентів наукових уявлень про закономірності життєдіяльності живого організму.

У результаті опанування навчальної дисципліни здобувачі набувають *компетентностей*, як-от: *загальних компетентностей*: Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово(ЗК-3); Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК-5); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК-7); здатність до критичного мислення, толерантності до різних ідей, нових точок зору і фактів дійсності (ЗК-9); здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових умінь і навичок, організації навчального процесу (власного і колективного), зокрема через ефективне керування ресурсами та інформаційними потоками, вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення, вибудовувати свою освітньо-професійну траєкторію, оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя (ЗК-10);

спеціальних (фахових) компетентностей: здатність до визначення та врахування в освітньому процесі вікових та індивідуальних особливостей здобувачів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій; до пошуку ефективних шляхів мотивації здобувачів до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу; управляти власними емоційними станами (СК-2); здатність до формування у здобувачів ключових і предметних компетентностей, моделювання змісту навчання відповідно до програмних результатів, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів(СК-3); здатність здійснювати об'єктивний контроль, оцінювання та аналіз рівня навчальних досягнень здобувачів на засадах компетентнісного підходу(СК-5); знання та розуміння предметної області та професійної діяльності(СК-10); здатність розкривати сутність біологічних явищ, здатність розуміти й уміти пояснити будову, функції, життєдіяльність, розмноження, класифікацію, походження, поширення, використання живих організмів і систем усіх рівнів організації (СК-16); здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах. (СК-19).

Програмні результати навчання: Здійснювати під час виконання професійних обов'язків усну і письмову комунікацію державною мовою (ПРН-02); організовувати освітнє середовище з урахуванням правил безпеки життєдіяльності, санітарних норм, протиепідемічних правил;

	<p>вживати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів; уміти надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу, планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед здобувачів й інших учасників освітнього процесу (ПРН-06); розвивати у здобувачів ключові та предметні компетентності з предметної спеціальності, формувати готовність до їх практичного застосування (ПРН-10); управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах ЗСО, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах. (ПРН-13); знати будову й функції організму людини, основи здорового способу життя (ПРН-17); знати будову й функції організму людини, основи здорового способу життя. (ПРН-20); розуміти і характеризувати стратегію сталого розвитку та розкривати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною (ПРН-22).</p> <p>Ключові слова: фізіологія, потенціал дії, нейрон, система органів, гомеостаз, медіатор, синапс.</p> <p><i>Матеріали та ресурси:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анатомія людини :підручник у 3 т. Т. 1 / [А.С. Головацький, В.Г. Черкасов, М.Р. Сапін та ін.]. Вид.8, допрац. Вінниця : Нова Книга, 2019. 368 с. 2. Анатомія людини :підручник у 3 т. Т. 2 / [А.С. Головацький, В.Г. Черкасов, М.Р. Сапін та ін.]. Вид.7, допрац. Вінниця : Нова Книга, 2019. 456 с. 3. Анатомія людини :підручник у 3 т. Т. 3 / [А.С. Головацький, В.Г. Черкасов, М.Р. Сапін та ін.]. Вид.6, допрац. Вінниця : Нова Книга, 2019. 376 с. 4. Гістологія. Цитологія. Ембріологія : підручник / за ред.: О.Д. Луцика, Ю.Б. Чайковського. – Вінниця : Нова Книга, 2018. – 592 с. 5. Фізіологія. Короткий курс: навч. посібник для медичних і фармацевтичних ВНЗ / [В. М. Мороз, М. В. Йолтухівський, Н. В. Белік та ін.]; за ред.: проф. В. М. Мороза, проф. М. В. Йолтухівського. 2-ге вид. допов. і переробл. Вінниця : Нова Книга, 2019. 400 с. <p>Розміщення основної інформації з навчальної дисципліни передбачено на навчальній платформі <i>Moodle</i>: http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=1973</p>
<p>Теми</p>	<p>Тема 1. Предмет, методи, основні етапи розвитку фізіології її значення.</p> <p>Тема 2. Фізіологія нервової системи. Фізіологія нейрону.</p> <p>Тема 3. Центральна НС.</p> <p>Тема 4. Фізіологія сенсорних систем. Роль аналізаторів у пізнанні навколишнього світу.</p> <p>Тема 5. Нейроендокринна регуляція функцій організму.</p> <p>Тема 6. Фізіологія опорно-рухової системи. Фізіологія</p>

	<p>м'язового скорочення.</p> <p>Тема 7. Загальна будова і функції серцево-судинної системи. Фізіологія серця. Фізіологія кровообігу.</p> <p>Тема 8. Загальна будова і функції дихальної системи.</p> <p>Тема 9. Фізіологія травлення.</p> <p>Тема 10. Обмін речовин та енергії. Значення обміну речовин.</p> <p>Тема 11. Виділення. Значення процесів виділення продуктів обміну.</p> <p>Тема 12. Фізіологія шкіри. Значення зовнішнього покриву тіла. Терморегуляторна функція шкіри людини.</p>
<p>Методичні поради для викладачів «Як навчати?»</p>	<p>Опанування навчальної дисципліни відбувається в межах студентоцентрованого, компетентнісного, особистісно зорієнтованого, діяльнісного підходів. Лекції (проблемні, візуалізації, із застосуванням техніки зворотного зв'язку) проводяться у супроводі навчальних відеоматеріалів, презентацій PowerPoint; відбувається демонстрація теоретичного матеріалу; проводиться його обговорення, аналізуються професійні ситуації. Практичні заняття передбачають проведення бесід, ситуаційного аналізу конкретних педагогічних ситуацій. В рамках самостійної роботи використовуються репродуктивні та проблемно-пошукові, евристичні та дослідницькі методи навчання здобувачів відповідно до типу та складності завдання.</p>
<p>Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»</p>	<p>Для того, щоб успішно опанувати навчальну дисципліну необхідно бути активними під час обговорень теоретичних питань, тестувань, презентацій результатів самостійних робіт, практичних завдань, під час аналізу дослідницьких робіт, захисту лабораторних робіт.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Для успішного складання навчальної дисципліни здобувач повинен:</p> <p>1) Набрати достатню кількість балів відповідно до вимог поточного контролю:</p> <p>а) під час лекційних занять здобувач може отримати 0,5 бали за кожну лекцію. Оцінювання залежить від роботи здобувача на лекції. Загальна максимальна сума балів за лекції дорівнює 21 балам;</p> <p>б) під час лабораторної роботи здобувач може набрати бали в залежності від виду, складності завдань та якості їх виконання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – опитування або тестування оцінюється до 10 балів; – участь під час обговорення дискусійного питання, доповнення або суттєве запитання до доповідача оцінюється до 3 балів; – виконання лабораторної роботи, участь у експерименті оцінюється до 5 балів. <p>Загальна максимальна сума балів за лабораторні роботи – 135 балів за обидва семестри.</p> <p>в) за результатами виконання завдань самостійної роботи здобувач може отримати до 4 балів за кожний тип роботи.</p>

	<p>Оцінювання залежить від якості виконаної роботи і рівня сформованості навчальної автономії здобувача. Загальна максимальна сума балів за самостійну роботу – 25 балів.</p> <p>З детальним розподілом балів за кожною окремою темою можна ознайомитись на освітній платформі Moodle за лінком: http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=2227</p> <p>Формою підсумкового контролю є залік та екзамен.</p> <p>Залік виставляється за результатами поточного контролю, здобувач може набрати <u>60 - 100 балів</u>.</p> <p>При складанні іспиту якщо здобувач за результатами поточного контролю набрав 60 балів і вище, то він може:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ бути звільненим від складання екзамену й отримати 60-80 балів автоматично ❖ бути звільненим від екзамену й отримати 81-100 балів автоматично, (за умови відсутності пропусків з усіх навчальних дисциплін семестру без поважних причин + надання в деканат виконаних самостійних робіт з навчальної дисципліни) ❖ бути допущеним до складання екзамену (у разі бажання підвищити результат поточного контролю). <p>Екзаменаційний білет складається з трьох теоретичних питань.</p> <p>Порядок повторного проходження контрольних заходів і ліквідації академічної заборгованості врегульовано «Положенням про контрольні заходи в ДВНЗ «ДДПУ» (http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf)</p> <p>Політика щодо відвідування занять: відсутність здобувача з неповажної причини під час перебігу заняття є неприпустимою. Якщо здобувач за певних обставин (лікарняний, академічна мобільність, відпустка тощо) пропустив заняття, він може виконати поточні контрольні заходи з іншою академічною групою або під час встановлених консультаційних годин за попередньою домовленістю з викладачем. На заняттях здобувачі можуть використовувати мобільні телефони або ноутбуки, але безпосередньо з навчальною метою – для вивчення дисципліни.</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: індивідуальні завдання перевіряються на наявність плагіату методом експертної оцінки та за допомогою on-line сервісу Unicheck. Очікується, що кожний здобувач виконує завдання свідомо та самостійно й несе відповідальність за збереження, резервне копіювання виконаних завдань. Здобувач, у роботі якого було виявлено факт порушення академічної доброчесності, отримує за завдання 0 балів. З «Положенням про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у ДВНЗ «ДДПУ» можна ознайомитись на лінком: http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf</p>
<p>Переваги вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>Розвиток фахових компетентностей вчителя що викладає біологічні дисципліни базується на знаннях механізмів</p>

«Бонус вивчення»	функціонування основних фізіологічних систем організму людини, усвідомленні механізмів нейрон-гуморальної регуляції функцій, формування загальних уявлень про механізми адаптації організму людини до різних умов оточуючого середовища, усвідомленні необхідності постійного самовдосконалення. Це, в свою чергу, підвищить рівень сформованості професійної компетентності майбутніх учителів біології та основ здоров'я Нової української школи й надасть їм конкурентних переваг на ринку професійних послуг.
-------------------------	---

Доцент кафедри ФТФВіБ І.Ю. Курільченко